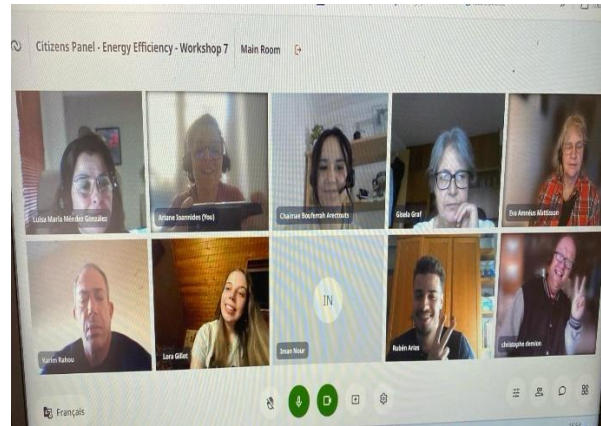
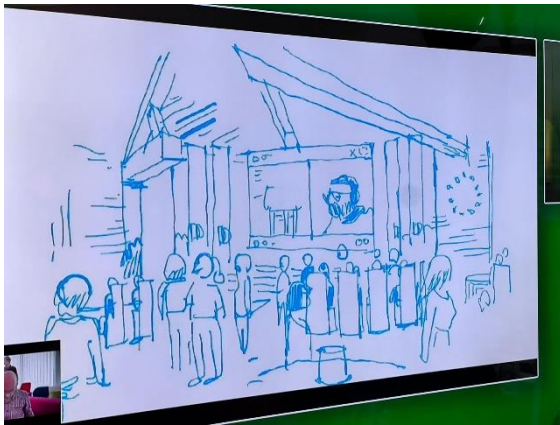

Energiätehokkuutta käsittelevä eurooppalainen kansalaispaneeli

Tiivistelmä toisesta istunnosta

[15.-17.3.2024]

Esteistä ratkaisuihin: Yhteenvedo interaktiivisesta verkkoistunnosta

Energiatehokkuutta käsittelevän eurooppalaisen kansalaispaneelin toiseen istuntoon osallistui 144 henkilöä eri puolilta EU:ta. Istunto järjestettiin viikonlopun aikana verkkokeskusteluna Hyperfair-virtuaaliympäristössä ja Interactio-järjestelmässä.

Istunnon tavoitteena oli laatia ensimmäiset suositukset ensimmäisessä istunnossa yksilöityjen kuuden keskeisen aiheen pohjalta: kolme alakohtaista aihetta (rakennukset, liikenne ja energiainfrastruktuuri) ja kolme yleistä aihetta (sosiaalinen oikeudenmukaisuus, EU maailmantaloudessa, eri toimijoiden intressit).

Ensimmäisen istunnon tapaan kansalaiset jaettiin lauantain verkkotapaamisessa 12 alaryhmään. Keskusteluissa noudatettiin seuraavaa rakennetta:

- **Aivoriihi:** Kukin ryhmä käsiteli tiettyä aihetta ja pohti erilaisia tapoja parantaa energiatehokkuutta. Asiantuntijoiden ohjaamassa prosessissa kukin ryhmä laati 1-2 suositusluonnosta aiheeseen liittyen.
- **Kehittäminen:** Lyhyen tauon jälkeen kansalaiset tarkensivat suosituksiaan ja valitsivat "lähettilään" esittelemään ne toiselle työryhmälle.
- **Palaute ja uudelleentarkastelu:** Iltapäivällä kutakin työryhmää pyydettiin käsittelemään toisen ryhmän suositusta ja kommentoimaan, täydentämään ja tarkentamaan sitä. Tämän

ansiosta ryhmät saivat työskennellä useamman kuin yhden aiheen parissa ja aiheita tarkasteltiin kattavasti eri näkökulmista.

Toisen istunnon kolme kokouspäivää

Päivä 1

Energian pääosaston varapääjohtajan
Mechthild Wörsdörferin

tervetuliaissanat: ”*Energiatehokkuus etusijalle -periaate koskee muutakin kuin lainsäädännön soveltamista. Tämän periaatteen ei tulisi koskea vain kriisiaikoja, vaan kaikkia aloja kaikkina aikoina.*”

Tutustu kansalaisvaikuttamisfoorumin kannanottoihin

Foorumilla esitetyissä kannanotoissa keskityttiin yhdeksään ulottuvuuteen, jotka liittyvät energiatehokkuuden parantamiseen: tietoisuus, energiaremontit, tuet, liikenne, solidaarisuus, lämmitys, vihreän energian varastointi, keventäminen, vihreät ja kunnioittavat tilat.

Asiantuntijoiden kuuleminen

Osaamiskomitean asiantuntijat antoivat palautetta ja tarjosivat asiantuntemustaan ensimmäisen istunnon sisällöstä, kun tulevia keskusteluja valmisteltiin.

Päivä 2

Lauantaina keskusteluja käytiin alaryhmissä. Virtuaalinen ympäristö edellytti joitakin teknisiä mukautuksia päivän alussa mutta mahdollisti monipuoliset keskustelut ja näkemysten vaihdon.

Aivoriihi keskeisistä aiheista

Osallistujat keskustelivat ryhmästään riippuen joko tietystä alasta (rakennukset, liikenne tai energiainfrastruktuuri) ja pohtivat, miten alasta voitaisiin tehdä energiatehokkaampi, tai monialaisista kysymyksistä (sosiaalinen oikeudenmukaisuus, EU maailmantaloudessa tai sidosryhmien erilaiset intressit). Tavoitteena oli saada kattava kuva energiajärjestelmästä ja sen osista.

Yhteydessä verkon välityksellä

Päivän päätteeksi osallistujat kutsuttiin osallistumaan sosiaalisempaan ja rennompaan tapahtumaan, jossa he saattoivat viettää yhteisen tuokion epävirallisemmissa merkeissä.

Päivä 3

Viimeisenä päivänä yhteisistunto jaettiin kahteen 75 osallistujan ryhmään. Tarkoituksena oli vaihtaa näkemyksiä verkkoistunnosta ja reagoida suosituksiin. Esteet muuttuivat ratkaisuksi - osallistujilla oli mahdollisuus jakaa henkilökohtaisia tarinoitaan ja kokemuksiaan, kertoa, mitä he olivat oppineet ryhmältään, ja pohtia suosituksen laatimiseen liittyneitä jännitteitä ja haasteita.

Yhteisistunto:

Osallistujat havaitsivat, että vaikka he eivät olleet työskennelleet saman aiheen parissa tai he lähestyivät aihetta eri kulmasta, lauantaina esitettyjen ideoiden ja ratkaisujen välillä oli yhtäläisyyksiä ja niihin liittyi samanlaisia haasteita. Tarjoamalla henkilökohtaisiin kokemuksiin pohjautuvia havaintoja paneeli pystyi laajentamaan osallistujien näkökulmia ja parantamaan suositusluonnoksia, jotka on tarkoitus viimeistellä kolmannessa istunnossa. Jotkin kysymykset jäivät vielä auki, ja niitä käsitellään paneelin viimeisessä istunnossa.

Paneelin toisen istunnon ohjelma

Päivä 1	
14.30-15.30	Tervetuliaissanat ja tutustuminen Hyperfair-ympäristöön
15.30-16.20	Ensimmäisen istunnon tulosten esittely ja kansalaisvaikuttamisfoorumin panos
16.20-18.00	Perusteellinen syventyminen ensimmäisen istunnon keskeisiin aiheisiin osaamiskomitean asiantuntijoiden kanssa
18.00-18.30	Katsaus päivään 2

Päivä 2	
9.00-9.30	Tervetuliaissanat, aihekohtaiset aivoriihet
11.00-12.15	Työvaihe 1: Ensimmäisen suosituksen laatiminen yhdestä keskeisestä aiheesta
13.45-16.30	Työvaihe 2: Yhden suosituksen parantelu esitettäväksi toiselle ryhmälle Työvaihe 3: Siilojen purkaminen, toisen ryhmän suositusten työstäminen
16.30-17.30	Pohdinta, sosiaalinen tapahtuma Hyperfair-alustalla

Päivä 3	
10.00-11.40	Osallistujat kahdessa ryhmässä: keskustelu suositusluonnoksista muiden osallistujien kanssa palautteen ja kysymysten keräämiseksi kolmatta istuntoa varten
12.40-13.25	Yhteisistunto: Edeltäviä keskusteluja koskeva palaute, Sylvainin kuvitettu esitys viikonlopun keskusteluista
13.25-14.00	Viikonlopun arviointi ja katsaus kolmanteen istuntoon

[Katso perjantain yhteisistunnon tallenne](#)

[Katso sunnuntain yhteisistunnon tallenne](#)

Asiantuntijoiden näkemykset kuudesta keskeisestä aiheesta

Yves Marignac, Association négaWatt, Ranska: *Miten energiajärjestelmä toimii? Mitä energia-aloja se koskee?*

Linda Steg, psykologi: *Miten energiatehokkuus liittyy ensisijaisesti tiedon ja käyttäytymisen muutoksiin?*

Claudia Canevari, Euroopan komission energian pääosasto: *Mitä EU:n nykyisillä energiatehokkuuspyrkimyksillä on jo saavutettu?*

Arianna Vitali, The Coalition for Energy Savings: *Mitkä ovat tärkeimmät sääntelyyn ja byrokratiaan liittyvät näkökohdat, kun puhutaan energiatehokkuudesta?*

Camille Defard, Jacques Delors Energy Center: *Mitä mahdollisuuksia ja haasteita liittyy energiatehokkuutta koskevaan osaamiseen ja alan työvoimaan?*

Reinhard Six, riippumaton konsultti, energiatehokkuuden rahoitus: *Tuhannen taalan kysymys: energiatehokkuus etusijalle, entä rahoitus?*

Kahden asiantuntijan kommentteja yhteisistunnosta

Yves Marignac, Association Négawatt

” Energiajärjestelmä on monimutkainen. Sen ymmärtämiseksi meidän on analysoitava ja arvioitava sen kaikkia osatekijöitä. Olipa kyse sitten liikenteestä, rakennuksista tai energiainfrastruktuurista, meidän on varmistettava, että kaikki voivat tehdä samat muutokset. Kyse on sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta. Myös energiariippuvuus on otettava huomioon. Tällä hetkellä suurin osa EU:ssa käytetystä energiasta tuodaan muualta. Voisimme pohtia toista energiajärjestelmää, joka perustuisi kiertotalouteen ja paikalliseen talouteen. ”

Linda Steg, ympäristöpsykologian professori

” Kun korostamme käyttäytymisen muutoksesta saatavia ympäristöhyötyjä, ihmiset ryhtyvät todennäköisemmin toimiin, jos he vain tietävät aiheesta tarpeeksi. Kansalaisten näkemät ehdotukset eivät aina ole toteuttamiskelpoisia tai ne eivät houkuttele toimimaan (esim. vuokra-asuntojen eristäminen omistajan näkökulmasta, sähköajoneuvot, jotka ovat monille liian kalliita). On muistettava, että uudet toimenpiteet hyväksytään helpommin, jos ne ovat tasapuolisia. ”

Tärkeä luku

30 puheenvuoroa alaryhmissä

Osaamiskomitean jäsenet vastasivat lauantain aikana työryhmien esittämiin kysymyksiin kirjallisilla vastauksilla, ja jotkut osallistuivat myös suoraan keskusteluun alaryhmissä. Tästä oli kansalaisille apua keskusteluissa ja suositusten laatimisessa, ja samalla saatiin uusia näkökulmia, määritettiin keskeisiä osatekijöitä, selvennettiin joitakin teknisiä kohtia ja tarjottiin lisätietoa tietyistä aiheista.

José (72), Portugali

Millainen olo viikonlopusta jäi?

”Tapahtumasta jäi hyvä mieli, ja oli mielenkiintoista kuulla eri osallistujien kysymyksiä ja näkemyksiä. Tämä paneeli on todellakin oppimisprosessi. Asiantuntijoiden puheenvuorot olivat erittäin hyödyllisiä, sillä ne vastasivat kysymyksiimme ja syvensivät keskusteluja. Olen myös pitänyt yhteyttä joihinkin ensimmäisen istunnon aikana tapaamiini ihmisiin, ja pääsimme taas keskustelemaan tämän viikonlopun aikana.”

Mikä oli tärkein asia, jonka opit istunnon aikana?

”Sain vertailla EU-maiden välisiä eroja: täällä Portugalissa on valtavasti byrokratiaa ja menettelyt ovat pitkiä ja vievät paljon aikaa, joten esimerkiksi uusiutuvan energian järjestelmän toteuttaminen ja siihen investoiminen on vaikeaa. Pääsin näkemään, miten energiayhteisöt voisivat toimia ratkaisuna energiansaannin varmistamiseen, energian tuhlauksen välttämiseen ja kustannusten alentamiseen. Minusta kansalaisia olisi valistettava tästä aiheesta jo koulussa. Se on osa tulevaisuuttamme, ja kaikkien olisi opittava siitä.”

Kerroitko paneelista läheisillesi?

”Minulla oli joitakin teknisiä ongelmia, ja pyysin kahta nuorempaa ystävääni auttamaan minua. Näin hekin pääsivät oppimaan energiatehokkuudesta, uusiutuvasta energiasta, liikenteestä, rakennuksista, byrokratiasta... Paneelissa keskusteltiin monista aiheista. Olen ymmärtänyt, kuinka tärkeää on, että kaikilla on mahdollisuus saada tietoa energiatehokkuudesta.”

Kansalaisvaikuttamisfoorumin näkemykset

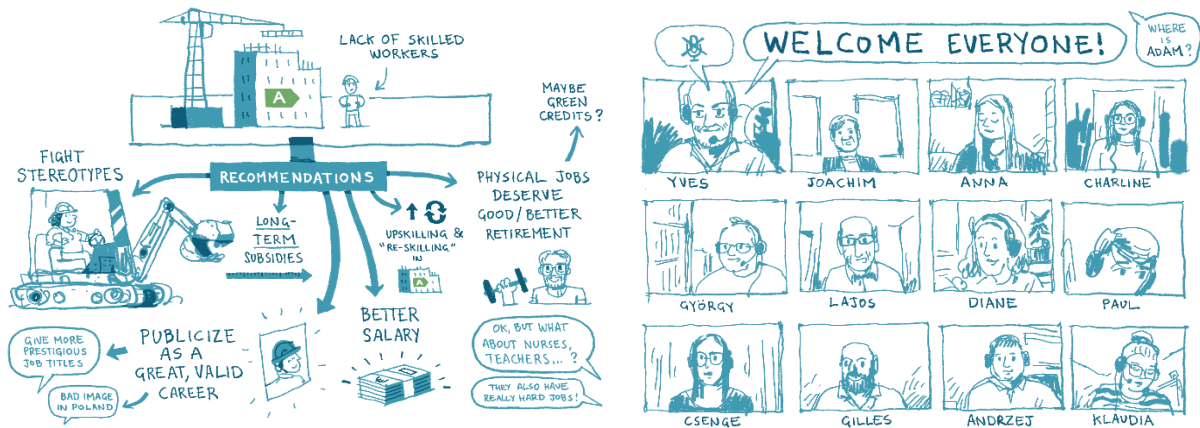
9 ulottuvuutta, 20 aihetta

[Tutustu kansalaisvaikuttamisfoorumiin](#)

Viikonloppu livekuvittaja Sylvain Mazasin silmin

Sylvain Mazas laati istunnon keskustelujen etenemisestä graafisen visualisoinnin. Alla on esimerkki hänen työstään, jonka kiinnostava visuaalisuus rikastutti istunnon dynamiikkaa.

Kolme istuntoa ja niiden tavoitteet

Ensimmäinen istunto, 23.-25.2.2024: Kartoitetaan osallistujien kokemuksia energiatehokkuudesta sekä heidän tietämystään koko energiajärjestelmän suurimmista haasteista.

Toinen istunto, 15.-17.3.2024: Painopiste siirtyy haasteista ratkaisuihin; suositusluonnokset.

Kolmas istunto, 12.-14.4.2024: Yhteenvetokeskustelut, suositusten hyväksyminen.